

Naalakkersuisut / Grønlands Selvstyre
Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling
Postboks 1601
3900 Nuuk

mail: isiin@nanoq.gl

Nuuk, den 2. juni 2024

Høringssvar til forslag til Inatsisartutlov om turistvirksomhed mv.,

Dette høringssvar afgives af Grønlands Revision.

Overordnet har vi noteret os, at formålet med det foreliggende lovudkast er:

- at fremme udviklingen af turisme i Grønland
- at sikre at udøvelsen af turistvirksomhed sker under hensyntagen til bl.a. sikkerhed, sundhed miljø og bæredygtighed
- at turistaktører bidrager til udviklingen af det grønlandske samfund

Det følger videre af loven, at der fremadrettet vil være krav om en egentlig autorisation for at kunne udøve turistvirksomhed i Grønland.

Endelig, og ikke helt uvæsentligt, indeholder lovforslaget bestemmelser om, at rettighedshaverne skal være bosat og fuldt skattepligtig til Grønland, og endvidere er der forslag om, at juridiske enheder, der beskæftiger sig med oplevelsesturisme mv., som minimum for 2/3 dels vedkommende skal være ejet af personer, der opfylder kravet om bopæl og fuld skattepligt.

Vores bemærkninger til lovforslaget

Indledende bemærkninger

Den 27. maj 2024 blev der afholdt et debatforum om udkast til den nye turismelov, hvor Naalakkersuisoq Naaja H. Nathanielsen gennemgik lovudkastet, der var sendt i høring, og orienterede om de fejl, misforståelser, og uhensigtsmæssigheder, der allerede var konstateret ved en nærmere gennemgang af det udsendte høringsmateriale, samt på baggrund af de tilbagemeldinger og konkrete spørgsmål, der var modtaget i departementet.

Det er vores opfattelse, at der var en god dialog på det afholdte debatforum, og der blev svaret rimeligt konkret på de fleste spørgsmål. Så alt i alt et godt initiativ.

Det blev under debatforummet præciseret, at hoteller ikke var omfattet af reglerne om krav til 2/3 ejerskab af herboende. Dog bliver hoteller omfattet af reglerne, såfremt der i samme juridiske enhed, hvor der indgår et hotel, udbydes oplevelser til turisterne i form af sejllads, byvandring etc.

En væsentlig ændring i forhold til det oprindelige lovforslag er, at muligheden for at tildele en tidsbegrænset autorisation er udgået.

De konkrete bemærkninger til lovforslaget

Autorisationer til turistvirksomheder

For at man fra centralt hold kan skabe sig et overblik over turisterhvervet og sikre overholdelse af de minimumskrav, der er nævnt i lovforslaget, vurderes det hensigtsmæssigt med en autorisationsordning.

Vi anbefaler, at der indføres en bestemmelse om, at bevidst overtrædelse af indkomstskatteloven for Grønland kan medføre, at autorisationen inddrages, med den konsekvens, at den pågældende virksomhed ikke længere kan udøve turismevirksomhed. Dette skal gælde for både lokalt og udenlandsk ejede virksomheder i turistbranchen.

Krav til ejerskab mv.

I de overordnede bemærkninger til den foreslåede turismelov, punkt 4. "*Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet*" gentages lovens formål om at fremme turisme i Grønland, og hertil en vurdering af, at forslaget vil have langsigtede positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i forhold til turismevirksomhed i Grønland.

De umiddelbare negative økonomiske og administrative konsekvenser, som omtales under punkt 4 er blandt andet:

- betaling af gebyrer for at få en autorisation (*dette er efterfølgende modificeret, så gebyrer ikke opkræves i det omfang det var forudsat*)
- at der med øgede krav til sikkerhedsudstyr etc. kan være nødvendigt for visse aktører i turistbranchen at foretage investeringer for at opretholde aktiviteten
- at der som følge af reglerne om zoneinddeling for visse aktører kan opleves en indskrænkning i det geografisk område, som den bestående virksomhed fremadrettet kan udøves i

Ingen steder i punkt 4 berøres de økonomiske konsekvenser for de bestående virksomheder, der bliver ramt af, at der indføres et krav om, at 2/3 af et selskabs aktie- eller anpartskapital fremadrettet skal være ejet af personer, der er tilmeldt folkeregisteret i Grønland og fuldt skattepligtige til Grønland, for at selskabet kan opnå en autorisation.

Det fremgik tydeligt på debatforrummet, at ejerbestemmelsen er et stort politisk ønske i koalitionen.

Uanset der er tale om et udtalt politisk ønske, så anbefaler vi, at der som minimum foretages en analyse af hvilke turistoperatører, der rammes af ejerkravet, og at det vurderes hvilken effekt det må antages at have på turistbranchen, herunder afledte konsekvenser for arbejdspladser etc., ligesom det bør indgå i overvejelserne hvilken økonomisk situation man bringer disse selskaber og deres ejere i ved denne markante ændring i rammebetingelserne.

Efter vores opfattelse, er den ikke gennemførte (eller i hvert fald ikke fremlagte) analyse og vurdering et udtryk for manglende respekt for de virksomheder, herunder flere udenlandsk ejede, der igennem mange år, har været med til at udvikle og professionalisere turismeudviklingen i Grønland, herunder skabt grobund for, at visse lokale turismeaktører har kunnet skabe et forretningsgrundlag, der er økonomisk bæredygtigt, som samarbejdspartner og underleverandør til disse.

En simpel søgning på branchekoder i CVR registeret med efterfølgende søgning i ejersammensætningen i ejerregisteret havde nemt kunnet kortlægge hvilke virksomheder, der bliver ramt af ejerkravet.

Herudover bemærker vi, at der tilsyneladende er en udbredt misforståelse blandt visse lokale turistoperatører, at de udenlandsk ejede turistvirksomheder ikke betaler den samme skat i Grønland som de lokalt ejede selskaber, og at de udenlandske ejere "scorer kassen" og tager den med ud af landet.

Det kom blandt også frem på debatforrummet, hvor lokale aktører i turistbranchen gjorde sig til talsmænd for dette synspunkt. Vi må blot konstatere, at de pågældende ikke har forstået de gældende skatteregler.

Kigger man på regnskaberne for de største udenlandske aktører i branchen, så kan det konstateres, at der over årene er investeret meget betydelige beløb i både hoteller og oplevelser. Det er faktisk meget beskedent, hvad der er udloddet af udbytte. I stedet har virksomhederne konsolideret sig og geninvesteret pengene i en videreudvikling af selskabernes turistaktiviteter og derved skabt et betydeligt antal arbejdspladser i selskabernes nærområde, både hos virksomheden selv og hos lokale underleverandører.

Det blev nævnt på debatforrummet, at der ikke er tale om ekspropriation. Dette vil vi overlade til andre med ekspertviden at vurdere, men efter vores opfattelse, er der tale om, at en række bestående virksomheder med et pennestrøg i væsentligt omfang får ændret rammebetingelserne.

En mulig afledt negativ konsekvens, vi gerne vil henlede opmærksomheden på, er, at Grønlands omdømme kan lide skade i forhold til at være et land, hvor investorer og långivere kan tænke langsigtet og regne med at de rammebetingelser, der var et vilkår

ved beslutningen om at investere eller yde lån består, eller at der som minimum arbejdes med længerevarende overgangsregler,.

En overgangsregel frem mod 1. januar 2027 er efter vores opfattelse slet ikke tilstrækkeligt.

I Grønland investeres der i disse år meget betydelige beløb i nye lufthavne, der skal forbedre tilgængeligheden til Grønland og dermed medvirke til være katalysator for en vækst i den grønlandske økonomi.

En væsentlig forudsætning for, at økonomien i disse anlægsprojekter hænger fornuftigt sammen er dog, at der sker en ret betydelig vækst i mængderne af passagerer, der kommer til Grønland, herunder ikke mindst en betydelig vækst i antallet af turister.

Lufthavnene gør det ikke alene. Der er stort behov for at hotelkapaciteten udbygges, særligt i Nuuk og Ilulissat, hvor de største fly fremover vil kunne lande, men der skal også investeres i og udvikles oplevelser, som turisterne efterspørger. Der investeres ikke i hoteller, hvis der ikke også er noget at tilbyde turisterne i form af oplevelser mv. Der er efter vores opfattelse nødvendigvis tale om parallelle forløb, hvor hotelkapaciteten og kapaciteten i oplevelsesindustrien udvikles i takt.

Hvis ikke hotelgæster har adgang til, eller der er udsigt til, at de får adgang til oplevelser i fornødent omfang, så har det indflydelse på beslutningerne om at investere i opførelsen af hoteller.

Og gennemføres der ikke tilstrækkeligt med investeringer i hotelkapaciteten, så vil det udfordre økonomien i lufthavnene.

Det er vores vurdering, at kravet om 2/3 ejerskab kan være en forhindring for, at der kan fremskaffes den nødvendige risikovillige ejerskab og lånekapital til at sikre en hurtig og nødvendig udbygning af oplevelsesindustrien, hvilket vil have den beskrevne negative effekt på økonomien i lufthavnsprojekterne.

Vi anbefaler derfor, at kravet om 2/3 lokalt ejerskab i første omgang tages ud af loven, og at der gennemføres nærmere analyser af eventuelle konsekvenser ved at indføre en sådan regel.

Vores forventning er, at ejerskabskravet faktisk vil have modsat effekt på udviklingen i turismeområdet end det der er beskrevet i bemærkningerne til lovgivningen, herunder udviklingen i økonomien i turismeerhvervet.

Afslutning

Det er oplagt, at man i Grønland skal undgå det der skete med turisttilstrømningen til Island, men vi vurderer, at loven med ejerskabskravet risikerer at sænke tempoet i

turismeudviklingen i Grønland så betydeligt, at det har de negative økonomiske konsekvenser, der er beskrevet ovenfor.

Såfremt der er en bekymring om, at Grønland ikke får det rette skatteprovenu fra udenlandsk ejede turistselskaber, så kan der indføres et krav om, at turistselskabers daglige ledelser skal have bopæl i Grønland, og dermed være omfattet af fuld skattepligt. Derved opnår man samme skatteprovenu i Grønland, samlet set, som ved et krav om, at lokale skal eje 2/3 af et selskab i turistbranchen.

Med venlig hilsen

Per Jansen

Statsautoriseret revisor